

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. február 1.
(OR. en)

5999/24

Intézményközi referenciaszám:
2024/0029(COD)

POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 51 final
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 51 final.

Melléklet: COM(2024) 51 final

Brüsszel, 2024.1.31.
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik,
másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a
Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi
engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Oroszország által 2022. február 24-én Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan agressziós háború továbbra is jelentősen gyengíti a Moldovai Köztársaság (a továbbiakban: Moldova) azon képességét, hogy kereskedelmet folytasson a világ más részeivel. Moldova – részben az EU által 2022 júliusa óta bevezetett ideiglenes kereskedelem-liberalizációs intézkedések eredményeként – külkereskedelmének egy részét át tudta irányítani az EU felé vagy az EU-n keresztül vezető útvonalakra. Emellett Moldova fontos szerepet játszik az EU–Ukrajna szolidaritási folyosók működésében azáltal, hogy megkönnyíti az ukrán import és export tranzitját a területén, többek között az EU és Moldova közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodás¹ végrehajtása révén.

Az EU és a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás (a továbbiakban: társulási megállapodás) értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem-liberalizációs intézkedésekről szóló – mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget létrehozó – 2023. július 20-i (EU) 2023/1524 európai parlamenti és tanácsi rendelet² 2023. július 25-én lépett hatályba, és 2024. július 24-ig hatályos. Ezek az intézkedések rugalmasságot és biztonságot nyújtottak a moldovai termelők számára, tovább mélyítették Moldova kereskedelmi kapcsolatait az EU-val, és támogatták az ország gazdaságát.

A helyzet azonban továbbra is rendkívül nagy kihívást jelent, ezért Moldova arra kérte az EU-t, hogy tartsa fenn a jelenlegi feltételeket annak érdekében, hogy az ország az EU-n keresztül folytathassa az EU-val és a világ többi részével folytatott kereskedelmét.

Tekintettel Oroszország Ukrajnával szembeni folytatódó agressziós háborújára és annak Moldovára gyakorolt tartós hatására, továbbá figyelembe véve, hogy Moldova 2022 júniusában megkapta az uniós tagjelölt státuszt és 2023 decemberében megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások, a Bizottság egy olyan európai parlamenti és tanácsi rendeletre tesz javaslatot, amely a jelenlegi intézkedések hatályvesztésének időpontjától (vagyis 2024. július 25-től) újabb egy éves időtartamra megújítja az említett kereskedelem-liberalizációs intézkedéseket. Az intézkedéseknek a társulási megállapodás V. címe szerinti összes fennálló vám ideiglenes felfüggesztésének formáját kell ölteniük. Ez a belépési ár-rendszer hatálya alá tartozó gyümölcsöket és zöldségeket, valamint hét, vámkontingens hatálya alá tartozó

¹ Lásd az Európai Unió és a Moldovai Köztársaság közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról szóló, 2022. június 27-i (EU) 2022/1165 tanácsi határozatot (HL L 181., 2022.7.7., 1. o.), valamint az Európai Unió és a Moldovai Köztársaság közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről szóló, 2022. december 5-i (EU) 2022/2417 tanácsi határozatot (HL L 318., 2022.12.12., 1. o.), továbbá az Európai Unió és a Moldovai Köztársaság közötti, a közúti áru fuvarozásról szóló megállapodással létrehozott vegyes bizottságnak a megállapodás megújításáról szóló, 2022. december 15-i 2/2022 határozatát (HL L 79., 2023.3.17.).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1524 rendelete (2023. július 20.) az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem-liberalizációs intézkedésekről (HL L 185., 2023.7.24., 1. o.).

mezőgazdasági terméket (paradicsom, fokhagyma, csemegeszőlő, alma, cseresznye, szilva és szőlőlé) érint.

Ezek az ideiglenes és rendkívüli intézkedések biztosítani fogják a Moldovából az Unióba irányuló jelenlegi kereskedelmi forgalom folytatódását, és támogatni fogják Moldova gazdaságát. Ez összhangban van a társulási megállapodás egyik fő célkitűzésével, nevezetesen azon megerősített gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok feltételeinek megteremtésével, amelyek Moldovának az Unió belső piacába való fokozatos integrációjához vezetnek, továbbá Moldovában a demokrácia, valamint a politikai, gazdasági és intézményi stabilitás megerősítéséhez nyújtandó hozzájárulással.

A rendeletjavaslatban meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések megfelelnek a társulási megállapodás 2. cikkének, amelyben a felek vállalják a demokratikus elvek, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartását, valamint a tömegpusztító fegyverek, hordozóeszközeik és a kapcsolódó anyagok elterjedése elleni küzdelmet. Az említett cikkben a Felek vállalják továbbá, hogy tiszteletben tartják a jogállamiságot és a jó kormányzás elvét, küzdenek a korrupció, a szervezett vagy egyéb – többek között a transznacionális jellegű – bűncselekmények és a terrorizmus ellen, valamint tiszteletben tartják a fenntartható fejlődés és a hatékony multilateralizmus elveit. Az említett alapvető elemek és általános elvek tiszteletben tartása a kereskedelem liberalizációs intézkedések előfeltétele.

Az e javaslatban körvonalazott kereskedelem liberalizációs intézkedések célja továbbá – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikkének (1) bekezdésével összhangban – annak biztosítása, hogy az EU közös kereskedelempolitikáját az EU külső tevékenységének az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 21. cikkében meghatározott elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között folytassák.

A javaslat szerint rendszeres nyomon követés alapján védintézkedési mechanizmust fognak alkalmazni, amely lehetővé teszi bármely szükséges intézkedés foganatosítását.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ezek a kereskedelem liberalizációs intézkedések összhangban vannak a megállapodással, különösen pedig a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség létrehozására vonatkozó V. címmel, amely szerint a Felek az említett megállapodás hatálybalépésének időpontjával kezdődő, legfeljebb 10 éves átmeneti időszak alatt fokozatosan létre fognak hozni egy szabadkereskedelmi térséget (a megállapodás 143. cikke).

Ezen túlmenően az (EU) 2023/1524 rendelet kifejezésre juttatta az EU amelletti szilárd elkötelezettségét, hogy – az Ukrajna elleni orosz agressziós háborúval összefüggésben – a nemzetközi kereskedelem révén gazdaságilag támogassa Moldovát. A kereskedelem liberalizációs intézkedések megújítása logikusan következik e politikából.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az EU határozottan elítéli az Ukrajna elleni orosz agressziót, és jelentős lépéseket tesz Moldova támogatására ebben a kivételes helyzetben, ideértve a további humanitárius és határigazgatási támogatást, a makroszintű pénzügyi támogatást és a kereskedelem megkönnyítését célzó intézkedéseket a jelenlegi kihívásokkal teli időkben. Emellett Moldova 2022 júniusában uniós tagjelölt státuszt kapott, és 2023 decemberében megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások. A javasolt rendelet ezért összhangban lenne az EUSZ 21. cikke (3) bekezdése szerinti azon kötelezettséggel, miszerint az EU-nak biztosítania kell a külső

tevékenységének különböző területei közötti összhangot, valamint az EUMSZ 207. cikkének (1) bekezdésével, amely előírja, hogy a közös kereskedelempolitikát az EU külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

E javaslat jogalapját az EUMSZ 207. cikkének (2) bekezdése képezi.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A közös kereskedelempolitika az EUMSZ 3. cikke (1) bekezdésének e) pontjával összhangban az EU kizárólagos hatáskörébe tartozik. A szubszidiaritás elve ezért nem alkalmazandó.

- **Arányosság**

Ez a javaslatra a közös kereskedelempolitika végrehajtásához és Moldovának a jelenlegi nehézségek miatti – az EU-val folytatott kereskedelmét is érintő – gazdasági támogatásához szükséges.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Ez a javaslat az EUMSZ 207. cikkének (2) bekezdésén alapul, és az EU közös kereskedelempolitikájának keretébe tartozik.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Nem alkalmazandó.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Nem alkalmazandó.

- **Hatásvizsgálat**

Annak érdekében, hogy a Moldovára vonatkozó kereskedelem liberalizációs intézkedések az (EU) 2023/1524 rendelet 2024. július 24-i lejártaát követően is folytatódjanak, fontos, hogy a rendelet 2024. július 25-én hatályba lépjen. Tekintettel ennek szükségességére és a javaslat ebből következő sürgősségére, a szóban forgó intézkedés vonatkozásában nem került sor hatásvizsgálatra. A társulási megállapodás kereskedelmi és kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezéseit azonban a Kereskedelmi Főigazgatóság által megrendelt és 2012-ben közzétett fenntarthatósági hatásvizsgálatnak vetették alá, amelyet figyelembe vettek a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségről szóló tárgyalások során. Az említett tanulmány megerősítette, hogy a kereskedelmi és kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezések végrehajtása az EU és Moldova számára egyaránt kedvező gazdasági hatással járna.

Emellett az (EU) 2023/1524 rendelet szerinti behozatal a rendelet 4. cikkének megfelelően rendszeres nyomon követés és jelentéstétel tárgyát képezi. A nyomon követés nem mutatott meggyőző bizonyítékot az uniós piacra gyakorolt káros hatásokról.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Az intézkedés nem növeli a vállalkozások szabályozásból eredő terheit.

- **Alapjogok**

Ezek az intézkedések tiszteletben fogják tartani a társulási megállapodásban rögzített alapelveket, ideértve különösen a demokratikus elvek, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartását (a társulási megállapodás 2. cikke).

Az intézkedések az Európai Unió Alapjogi Chartájával is összhangban lesznek.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A becslések szerint – amelyek az érintett termékek Moldovából történő 2021. évi, vagyis az autonóm kereskedelmi intézkedések bevezetését megelőző utolsó évi behozatalán alapulnak – az EU évente mintegy 0,3 millió EUR vámbevétel-kiesést fog tapasztalni. Ezért az EU saját forrásaira gyakorolt hatás nagyon korlátozott lesz.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az EU és Moldova közötti kétoldalú kereskedelem alakulására vonatkozó online jelentéstételre az Európai Bizottság e célt szolgáló weboldalain (europa.com) van lehetőség. A rendelet hatását kéthavi rendszerességgel nyomon kell követni, figyelembe véve a kereskedelem liberalizációs intézkedések hatálya alá tartozó termékek kivitelére, behozatalára, uniós piaci árakra és uniós termelésére vonatkozó információkat.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Nem alkalmazandó.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Tekintettel az Ukrajna elleni orosz agressziós háború következtében Moldovában kialakult válsághelyzetre, a rendelet célja, hogy a Moldovából származó valamennyi behozatal vonatkozásában növelje a kereskedelmi forgalmat a moldovai termékekre vonatkozó

valamennyi fennálló vám és behozatali vám felfüggesztésével. A javaslat értelmében a kereskedelem liberalizációs intézkedések az összes termékre vonatkozó behozatali vámok teljes körű felfüggesztésének formájában valósulnak majd meg.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotásiaktus-tervezet nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében¹,

mivel:

- (1) Az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás² (a továbbiakban: a társulási megállapodás) képezi az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti kapcsolat alapját. A társulási megállapodás kereskedelemre és kereskedelemmel kapcsolatos ügyekre vonatkozó V. címét a 2014/492/EU tanácsi határozattal³ összhangban 2014. szeptember 1-je óta ideiglenesen alkalmazzák, és az 2016. július 1-jén hatályba lépett, miután valamennyi tagállam megerősítette.
- (2) A társulási megállapodás kifejezi a társulási megállapodás Feleinek (a továbbiakban: a Felek) azon óhaját, hogy ambiciózus és innovatív módon megerősítsék és kiszélesítsék a kapcsolatokat, fokozatos gazdasági integrációt segítsenek elő és valósítsanak meg, és ezt a Felek a Kereskedelmi Világszervezetben való tagságukból eredő jogoknak és kötelezettségeknek megfelelően tegyék.
- (3) A társulási megállapodás 143. cikke egy szabadkereskedelmi térség Felek általi fokozatos, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (az 1994. évi GATT) XXIV. cikkével összhangban történő létrehozásáról rendelkezik. E célból a társulási megállapodás 147. cikke előírja a vámoknak a társulási megállapodás XV. mellékletében foglalt jegyzékekkel összhangban történő fokozatos eltörlését, és előíranyozza ezen eltörlés felgyorsításának és hatálya kiterjesztésének lehetőségét.
- (4) Az Oroszország által 2022. február 24-én Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan agressziós háború alapvetően meggyengítette a Moldovai

¹ Az Európai Parlament ...-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i határozata.

² HL L 260., 2014.8.30., 4. o.

³ A Tanács 2014/492/EU határozata (2014. június 16.) az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról (HL L 260., 2014.8.30., 1. o.).

Köztársaság azon képességét, hogy kereskedelmet folytasson a világ többi részével, különösen mivel a Moldovai Köztársaságból induló export az ukrán területen keresztüli tranzitra és az ukrán infrastruktúra használatára támaszkodott, amelyek ma már nagyrészt nem állnak rendelkezésre. Ilyen kritikus körülmények között és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának a Moldovai Köztársaság gazdaságára gyakorolt negatív hatásainak enyhítése érdekében fel kell gyorsítani az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti szorosabb gazdasági kapcsolatok kialakítását, és továbbra is támogatást kell nyújtani a Moldovai Köztársaság gazdaságának. Ezért az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti kereskedelmet érintő vámok eltörlésének felgyorsításával összhangban szükséges és helyénvaló a továbbiakban is ösztönözni a kereskedelmi forgalmat, valamint kereskedelemliberalizációs intézkedések formájában valamennyi termékre vonatkozóan engedményeket nyújtani.

- (5) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 21. cikke (3) bekezdésének megfelelően az Uniónak biztosítania kell, hogy külső tevékenységeinek különböző területei egymással összhangban legyenek. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.
- (6) Az (EU) 2023/1524 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 2024. július 24-én hatályát veszti.
- (7) A jelenlegi rendeletben megállapított kereskedelemliberalizációs intézkedéseknek a következő formát kell ölteniük: i. a belépésiár-rendszer gyümölcs- és zöldségfélékre történő alkalmazásának felfüggesztése; és ii. az összes vámkontingens és behozatali vám felfüggesztése. Ezen intézkedések révén az Unió elmélyíti majd a Moldovai Köztársaság és az Unió közötti gazdasági integrációt, és ideiglenesen megfelelő gazdasági támogatást nyújt a Moldovai Köztársaságnak, valamint az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja által érintett gazdasági szereplőknek.
- (8) A csalás megelőzése érdekében az e rendeletben meghatározott kereskedelmi intézkedésekre való jogosultság feltétele, hogy a Moldovai Köztársaság megfeleljen a társulási megállapodás alapján elérhető előnyök megszerzésére vonatkozó összes releváns feltételnek, beleértve az érintett termékekre vonatkozó származási szabályokat és az azokhoz kapcsolódó eljárásokat, valamint hogy a Moldovai Köztársaság a társulási megállapodással összhangban szoros közigazgatási együttműködést folytasson az Unióval.
- (9) A Moldovai Köztársaságnak tartózkodnia kell attól, hogy az Unióból származó behozatalt terhelő új vámokat vagy azokkal azonos hatású díjakat és új mennyiségi korlátozásokat vagy azokkal azonos hatású intézkedéseket vezessen be, továbbá attól, hogy a vámok vagy díjak meglévő szintjét megemelje, vagy bármely más korlátozást vezessen be, kivéve, ha ez Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben egyértelműen indokolt. Ha az említett feltételek bármelyikét a Moldovai Köztársaság nem tartja be, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1524 rendelete (2023. július 20.) az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelemliberalizációs intézkedésekről (HL L 185., 2023.7.24., 1. o.).

ideiglenesen felfüggeszse az e rendeletben meghatározott összes kereskedelmi intézkedést vagy azok egy részét.

- (10) A társulási megállapodás 2. cikke úgy rendelkezik, hogy többek között a demokratikus elvek, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása, valamint a tömegpusztító fegyverek, hordozóeszközök és a kapcsolódó anyagok terjedésének megakadályozása a társulási megállapodás alapvető elemeit képezik. Ugyanezen cikk értelmében a Felek különösen a következő általános elvek mellett kötelezik el magukat: a jogállamiság és a jó kormányzás elvének tiszteletben tartása, a korrupció, a szervezett vagy egyéb – többek között a transznacionális jellegű – bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem, valamint a fenntartható fejlődés és a hatékony multilateralizmus elveinek tiszteletben tartása. Helyénvaló bevezetni az e rendeletben meghatározott kereskedelem-liberalizációs intézkedések ideiglenes felfüggesztésének lehetőségét, amennyiben a Moldovai Köztársaság nem tartja tiszteletben az említett alapvető elemeket vagy az említett általános elveket.
- (11) A Bizottság által az e rendelet hatásának rendszeres nyomon követése keretében elvégzett, és valamely tagállam kellően indokolt kérésére vagy a Bizottság saját kezdeményezésére indított értékelés függvényében rendelkezni kell bármely szükséges intézkedés lehetőségéről az e rendelet hatálya alá tartozó bármely olyan termék behozatalára vonatkozóan, amely hátrányosan érinti a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát, illetve egy vagy több tagállami piacát.
- (12) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni, hogy ideiglenesen felfüggeszthesse az e rendeletben meghatározott kereskedelem-liberalizációs intézkedéseket, ha az említett preferenciális rendelkezésekre való jogosultság feltételei már nem teljesülnek, és hogy védintézkedéseket vezessen be olyan esetekben, amikor az e rendelet szerinti behozatal hátrányosan érinti a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát, illetve egy vagy több tagállami piacát. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően kell gyakorolni⁵. Tanácsadó-bizottsági eljárást kell alkalmazni az ideiglenes védintézkedések elfogadására, tekintettel ezen intézkedések hatásaira és jellegére, valamint – a végleges védintézkedések elfogadásának vonatkozásában – az intézkedések sorrendiségének logikájára.
- (13) A társulási megállapodás szerves részét képező mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség végrehajtásáról a Bizottság által készített éves jelentésnek részletes értékelést kell tartalmaznia az e rendeletben meghatározott kereskedelem-liberalizációs intézkedések végrehajtásáról.
- (14) Tekintettel az ügy sürgősségére, mely az Oroszország által Ukrajnával szemben indított agressziós háború okozta helyzetből ered, helyénvalónak tűnik a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az EUSZ-hez, az EUMSZ-hez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv 4. cikkében előírt, nyolchetes időszak alóli kivétellel élni.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (15) A Moldovai Köztársaság gazdasági helyzetére és az (EU) 2023/1524 rendelet 2024. július 24-i hatályvesztésére tekintettel ennek a rendeletnek sürgősen, 2024. július 25-én hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Kereskedelemliberalizációs intézkedések

Bevezetésre kerülnek a következő kereskedelemliberalizációs intézkedések:

- a) a társulási megállapodás XV-A. mellékletében megállapított összes vámkontingens felfüggesztésre kerül és az említett kontingensek hatálya alá tartozó termékek a Moldovai Köztársaságból vámmentesen hozhatók be az Unióba;
- b) a belépésiár-rendszer alkalmazása felfüggesztésre kerül azon termékek esetében, amelyekre az a társulási megállapodás XV-B. mellékletében meghatározottak szerint alkalmazandó; ezen termékek behozatalára nem alkalmazandó vám.

2. cikk

A kereskedelemliberalizációs intézkedésekre való jogosultság feltételei

Az 1. cikkben előírt kereskedelemliberalizációs intézkedésekre a következő feltételek vonatkoznak:

- a) a Moldovai Köztársaság megfelel a termékek származási szabályainak és az azokhoz kapcsolódó eljárásoknak, a társulási megállapodásban előírtak szerint;
- b) a Moldovai Köztársaság tartózkodik attól, hogy az Unióból származó behozatalt terhelő új vámokat vagy azokkal azonos hatású díjakat, vagy új mennyiségi korlátozásokat vagy azokkal azonos hatású intézkedéseket vezessen be, továbbá attól, hogy a vámok vagy díjak meglévő szintjét megemelje, vagy bármely más korlátozást vezessen be, ideértve a diszkriminatív belső közigazgatási intézkedéseket is, kivéve, ha ez Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben egyértelműen indokolt; és
- c) a Moldovai Köztársaság tiszteletben tartja a demokratikus elveket, az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat, valamint megakadályozza a tömegpusztító fegyverek, a kapcsolódó anyagok és hordozóeszközeik terjedését, tiszteletben tartja a jogállamiság és a jó kormányzás elveit, küzd a korrupció, a szervezett vagy egyéb – többek között a transznacionális jellegű – bűncselekmények és a terrorizmus ellen, továbbá tiszteletben tartja a fenntartható fejlődés és a hatékony multilateralizmus elveit, amelyeket a társulási megállapodás 2., 9. és 16. cikke határoz meg.

3. cikk

Az intézkedések átmeneti felfüggesztése

- (1) Amennyiben a Bizottság arra a megállapításra jut, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a Moldovai Köztársaság elmulasztja a 2. cikkben meghatározott feltételek teljesítését, végrehajtási jogi aktus útján részben vagy egészben felfüggesztheti az e rendeletben meghatározott kereskedelemliberalizációs intézkedéseket. Az említett végrehajtási jogi aktust az 5. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

- (2) Amennyiben egy tagállam azt kéri, hogy a 2. cikk b) pontjában meghatározott feltételek teljesítésének a Moldovai Köztársaság általi elmulasztása miatt a Bizottság függessze fel az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések bármelyikét, a Bizottság az említett kérelem benyújtásától számított négy hónapon belül indokolással ellátott véleményt nyilvánít arról, hogy a feltételek Moldovai Köztársaság általi teljesítésének elmulasztására vonatkozó állítás megalapozott-e. Ha a Bizottság megállapítja, hogy az állítás megalapozott, megindítja az e cikk (1) bekezdésében említett eljárást.

4. cikk

Védintézkedések

- (1) Amennyiben az 1. cikk hatálya alá tartozó, a Moldovai Köztársaságból származó terméket olyan feltételek mellett hoznak be, amelyek hátrányosan érintik a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát, illetve egy vagy több tagállami piacát, a Bizottság végrehajtási jogi aktus útján bármely szükséges intézkedést bevezethet. Ezt a végrehajtási jogi aktust az 5. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

Ezek az intézkedések addig alkalmazhatók, amíg azokra a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacára, illetve egy vagy több tagállami piacára gyakorolt káros hatások ellensúlyozásához szükség van.

- (2) A Bizottság rendszeresen nyomon követi e rendelet hatását, figyelembe véve az 1. cikk a) pontja szerinti kereskedelem liberalizációs intézkedések hatálya alá tartozó termékek kivitelére, behozatalára, uniós piaci, illetve egy vagy több tagállami piaci áraira és uniós termelésére vonatkozó információkat.

A Bizottság – e rendelet hatálybalépésétől kezdődően kéthavonta – tájékoztatja a tagállamokat a rendszeres nyomon követés eredményeiről.

- (3) A Bizottság értékeli a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacának, illetve egy vagy több tagállami piacának helyzetét, hogy az (1) bekezdéssel összhangban intézkedéseket vezessen be. Az említett értékelést a következők szerint kell megkezdeni:

- a) valamely tagállam olyan, kellően indokolt kérelme nyomán, amely a (4) bekezdés alapján az említett tagállam számára észszerűen rendelkezésre álló, elegendő prima facie bizonyítékot tartalmaz az (1) bekezdésben említett, a piacot hátrányosan befolyásoló behozatalra vonatkozóan; vagy
- b) a saját kezdeményezésére, miután nyilvánvalóvá vált a Bizottság számára, hogy elegendő prima facie bizonyíték van az (1) bekezdésben említett, a piacot hátrányosan befolyásoló behozatalra vonatkozóan.

Az első albekezdésben említett értékelést a megkezdésétől számított négy hónapon belül le kell zárni.

- (4) A (3) bekezdés szerinti értékelés elvégzése során a Bizottság figyelembe veszi az összes releváns piaci fejleményt, beleértve az érintett behozatal által a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacának, illetve egy vagy több tagállami piacának helyzetére gyakorolt hatást is. Az értékelésnek egyebek mellett ki kell terjednie a következő tényezőkre:

- a) az érintett termék Moldovai Köztársaságból való behozatala növekedésének mértéke és mennyisége abszolút és relatív értékben;
- b) az érintett behozatal hatása az uniós, illetve egy vagy több tagállami termelésre és árakra, figyelembe véve ugyanakkor a más forrásokból származó behozatal alakulását.

Ez a felsorolás nem kimerítő jellegű, és más releváns tényezőket is figyelembe lehet venni.

- (5) Kritikus körülmények között, amikor a késedelem nehezen helyrehozható kárt okozna, a Bizottság végrehajtási jogi aktus útján ideiglenesen bevezethet bármely szükséges intézkedést. Ilyen intézkedéseket csak valamely tagállamnak az e cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti, kellően indokolt kérelmére lehet elrendelni, és azokat a kérelem kézhezvételétől számított 21 napon belül kell elfogadni. A végrehajtási jogi aktust az 5. cikk (4) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni. Az ideiglenes védintézkedés időtartama nem haladhatja meg a 120 napot.
- (6) Amennyiben a (3) bekezdésben említett értékelés eredményeként a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát, illetve egy vagy több tagállami piacát hátrány érte, és az (1) bekezdés szerinti végleges intézkedést szándékozik bevezetni, értesítést tesz közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában, amelyben bejelenti az ilyen intézkedések bevezetését. Az értesítésben össze kell foglalni az értékelés főbb eredményeit, és meg kell határozni azt az időszakot, amelyen belül az érdekelt felek írásban benyújthatják az álláspontjukat. Az ilyen időtartam nem haladhatja meg az értesítés közzétételétől számított tíz napot.
- (7) Ha a Bizottság az (1) vagy az (5) bekezdés alapján olyan intézkedést vezet be, amely újból bevezet egy, az 1. cikk a) pontja által felfüggesztett vámkontingenst, a Bizottság intézkedésének bevezetése szerinti naptári év során behozott mennyiséget figyelembe kell venni a vámkontingens kezelése során.

5. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése tekintetében a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁶ 285. cikkének (1) bekezdésével létrehozott Vámkódexbizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) A Bizottságot e rendelet 4. cikkének (1) bekezdése tekintetében az (EU) 2015/478 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével létrehozott, védintézkedésekkel foglalkozó bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

6. cikk

A kereskedelem liberalizációs intézkedések végrehajtásának értékelése

A Bizottság által a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség végrehajtásáról készített éves jelentésnek részletes értékelést kell tartalmaznia az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések végrehajtásáról, és abban adott esetben azt is értékelni kell, hogy milyen társadalmi hatással járnak az említett intézkedések a Moldovai Köztársaságban és az Unióban. Az 1. cikk a) pontja szerinti, termékbehozatalra vonatkozó információt közzé kell tenni a Bizottság honlapján és havonta aktualizálni kell.

7. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet 2024. július 25-én lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2025. július 24-ig kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

**PÉNZÜGYI KIMUTATÁS A KIZÁRÓLAG A BEVÉTELI OLDALRA
KORLÁTOZOTT KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSSAL JÁRÓ JAVASLATOKHOZ**

1. A JAVASLAT CÍME:

javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a moldovai termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem-liberalizációs intézkedésekről

2. KÖLTSÉGVETÉSI SOROK:

12. alcím, 120. jogcímcsoport

A költségvetésben 2024-re előirányzott összeg: **24 620 400 000 EUR**

3. PÉNZÜGYI HATÁS

☐ A javaslatnak nincs pénzügyi hatása

☒ A javaslatnak nincs pénzügyi hatása a kiadásra, van azonban pénzügyi hatása a bevételre – a hatás a következő:

Költségvetési sor	Bevétel	időszak: 2024 egy része – 2025 egy része* (millió EUR egy tizedesjegyre)
120. jogcímcsoport, 12. alcím ¹	<i>Saját forrásokra gyakorolt hatás</i>	0,3
Összesen		

* A rendelet hatálybalépése óta eltelt egy év

A számítások a javasolt rendelet hatálya alá tartozó termékeknek az éves vámmentes kontingenst meghaladó 2021. évi behozatali volumenén alapulnak. 2021 volt az utolsó év az autonóm kereskedelmi kedvezmények bevezetése előtt.

A fenti számítások alapján a tradicionális saját források tekintetében a javasolt rendeletről származó bevételek csökkenésének becslése a szóban forgó időszakban mintegy 0,366 millió EUR (bruttó összeg, beleértve a beszédési költségeket) x 0,75 = 0,274 millió EUR.

4. CSALÁS ELLENI INTÉZKEDÉSEK

A csalás megelőzése érdekében az e rendeletben meghatározott kereskedelmi intézkedésekhez való jogosultság feltétele, hogy Moldova megfeleljen a társulási megállapodás keretében

¹ A tradicionális saját források (mezőgazdasági vámok, cukorilletékek, vámok) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 25 %-kal (beszédési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.

elérhető előnyökre való jogosultságra vonatkozó összes feltételnek, beleértve az érintett termékekre vonatkozó származási szabályokat és az azokhoz kapcsolódó eljárásokat, valamint hogy Moldova a társulási megállapodással összhangban szoros közigazgatási együttműködést folytasson az Unióval.